

איסור מוחלט על עונש מוות לילדים או עונש פיזי אחר תקציר דוח האום, אוקטובר 2008

תרגום טובה בן-ארי

ב- 14 באוקטובר 2008 התכנסו בניו יורק קבוצות מקצועיות מ- 82 מדינות החברות באום, המבקשות רפורמות דחופות בתוכניות היישום העוסקות בזכויותיהם של ילדים. בישיבה המיוחדת השתתפו: 82 מדינות ויותר מ- 300 ארגונים (NGOs). מטרת הכינוס (3): לנקוט פעולה דחופה נגד הוצאה להורג של ילדים בעקבות עבירות שבוצעו על ידם ולמנוע ענישה פיזית בילדים.

קלריסה בנקומו אמר: "קבוצות מכל רחבי העולם אומרות כי אלו הן הוצאות להורג ללא משפט של שערוריה", (תחקירן על זכויות הילדים עבור המזרח התיכון וצפון אפריקה Human Rights Watch). לדוגמא: **חמש מדינות** - איראן, ערב הסעודית, סודאן, פקיסטן ותימן - ביצעו 32 הוצאות להורג ללא משפט מאז ינואר 2005.

פרופ' Yanghee Lee – יו"ר ועדת זכויות הילד באום סיפרה: "הוועדה הבינלאומית לזכויות הילד מנחה, שיש לפרש את האמנה [על זכויות הילד] באופן עקבי וברור כפי שמחייב את האיסור לביעור כל עונש גופני של ילדים".

לאום הוגשה **עתירה** שבעקבותיה נערך מחקר בינלאומי. נוסח העתירה שהוגשה לאו"ם מתורגמת ל: ערבית, אנגלית, פרסית, צרפתית, יפנית וספרדית. העתירה קוראת לעצרת הכללית לבקש מכל המדינות לקבוע חוק מדינה בו חל **איסור מוחלט על עונש מוות של ילדים**. המדינות דורשות גם דיווח ומידע על מספר ילדים העבריינים בכל מדינה, על סוג העונש ועל עונשי המוות שבוצעו במהלך חמש השנים האחרונות. מחקר מסוג זה מהווה כלי חשוב בזיהוי יישום אמנת זכויות הילד ובמיוחד במניעת הוצאות להורג ללא משפט של ילדים. מחקר זה של האו"ם על אלימות נגד ילדים הוא פרויקט בינלאומי ומחייב כל מדינה במטרה להניע ממשלות, קהילות, הורים, ילדים וארגוני עבודה עם ילדים, וכן ללמוד להבין טוב יותר מהי אלימות וכיצד היא משפיעה על ילדים. העצרת הכללית מבקשת לקבל החלטה משותפת שעל כל המדינות יחול **איסור מוחלט על עונש מוות של ילדים או עונש פיזי אחר**.

המלצות המחקר (1)

1. חיזוק המחויבות הלאומית והמקומית וכן פעילות: מיסוד מוקד לאומי שיעסוק באלימות נגד ילדים עד סוף שנת 2007 שמטרתו שמירת הילדים במדינה: כל מדינה תקיים פעולות להפסקת האלימות נגד ילדים בתהליכים ארציים שיתקיימו עד 2009 עם משרדי הממשלה הרלוונטיים.
2. לאסור כל אלימות נגד ילדים: בהתייחס ליצירת רפורמות משפטיות לרבות יישום החוקים במדינות להפסקת כל צורה של אלימות כלפי ילדים, בכל ההגדרות, לרבות כל עונש גופני, מעשים או איזמים פוגעניים, איסור אלימות מינית, השפלות, עינויים, יחס אכזרי, יחס בלתי אנושי או מעליב, כנדרש לפי האמנות הבינלאומיות.
3. לתעדף פעולות מניעה: **מניעת כל צורה של אלימות נגד ילדים** בכל ההגדרות על ידי טיפול בסיסי בסיבות להתנהגות, לתגבר את אמצעי ההגנה על ילדים בסביבות חיים שונות.
4. לקדם חינוך לערכים ולהגברת המודעות: לחולל שינוי בעמדות, **לפרסם לילדים אל האיסור באלימות כלפיהם**, ליצור מסעות פרסום לציבור הרחב, לקדם ולהגן על ילדים בכל הסיקור התקשורתי.

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
הפיקוח ליישום חוק זכויות התלמיד

5. לשפר את יכולת ההכלה של כל העובדים עם ולמען ילדים, לרבות תגובות חינוכיות. ליידע את אנשי המקצוע בדבר זכויות הילדים כדי למנוע פגיעה או עוולה.
6. לספק נגישות, לשירותים סוציאליים, כולל סיוע משפטי לילדים לבני משפחותיהם, ליידע את הילדים והמשפחות בדבר סיוע זה.
7. להבטיח השתתפות של ילדים, בכלל זה גם לכבד את הצפיות שלהם והדיעות שלהם.
8. ליצור מערכת שירותים נגישים לילדים, לפרסם את השירותים לילדים לכלל הילדים בשפות המדוברות במדינה.
9. להבטיח הגנה מירבית לכלל הילדים: להביא את כל התוקפים או המתנהגים באלימות נגד ילדים למשפט.
10. המדינות חייבות לקדם ולהגן על הזכויות של נשים ונערות, וכן להגן של כל צורות האפליה מבוססת מגדר כחלק מתוכנית מקיפה אסטרטגיה למניעת אלימות.
11. לפתח וליישם איסוף נתונים שיטתי לאומי ומחקר, תוקף קביעת מחוונים בהלימה למחוונים הבינלאומיים.
12. לחזק את מחויבות בינלאומית: לאמנות הבינלאומיות ואת הסטנדרטים הבינלאומיים לצדק.

המסר המשפטי

סעיף 19 באמנת זכויות הילד מחייבת מדינות להגן על הילדים "מכל צורות של אלימות פיזית, או רגשית; סעיף 37 של CRC מציין את החובה כי "לא יהיה ילד נתון לעינויים או עונשים אחרים שהם אכזריים, בלתי אנושיים או משפילים".

יוזמת **Global** התפרסמה במדריך חדש(4) כדי לתמוך ברפורמות משפטיות מדינות האוסרות כל ענישה גופנית של ילדים. עונש גופני, הצעת החוק לאיסור ענישה פיזית של ילדים: מפרט את החקיקה, שעל כל מדינה לנקוט בצעדים על מנת להבין ולבצע את חובותיה בשמירת זכויות הילד ולאסור כל עונש גופני לאור אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד. איסור זה מחייב את הור הילד ומהווה גם איסור על עונש גופני בבתי הספר.

יש לבנות מערך הסברה ולמידה על סמך אמנת זכויות הילד, ניתן להיעזר בוועדה הבינלאומית לזכויות הילד באופן כללי. תגובה מס' 8 (2006) על זכותו של הילד להגנה מפני עונש גופני או עונשים אכזריים או משפילים צורות ענישה. **המלצת האו"ם** היא, שיש לקיים הנהגה בינלאומית האוכפת באופן שיטתי כל צורה של עונש גופני ומפתחת תוכניות לחינוך ציבורי, המדריכה עובדי ציבור העובדים עבור ילדים להימנע מכל סוג של פגיעה בכל מערכת בחיי כל ילד.

המדריך מספק דוגמאות של חקיקה - בבית, בתי ספר, לפעול בצדק ולבנות מערכות טיפול שמונעות התנהגות אלימה כלפי ילדים מחד, ומאידך מבטיחות כי הילדים יקבלו הגנה מפני התוקפים אותם או מפני מבוגרים בחברה. (5)

המועצה האירופית הסכימה לפעול בתיאום האו"ם בנושא אלימות נגד ילדים והחלה את עבודתה בשנת 2007

המועצה מובילה פעילות לילדים באמצעות תכנית "אירופה עם ילדים" - במטרה לקדם את זכויות הילדים, להגן על ילדים מפני אלימות, להבטיח את השתתפותם וכן להעמיד לדין מבצעי האלימות.

נציבות זכויות אדם באיחוד האירופי הצהירה (46 מדינות): (6)

המשרד: רחוב השלושה 2 ת"א, מיקוד: 61092

כתובת אתר המשרד: <https://pop.education.gov.il/student-rights/>

E-mail: tova.edu@gmail.com

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
הפיקוח ליישום חוק זכויות התלמיד

במסגרת חיי היום יום של ילדים בכל רחבי אירופה הם חווים התנהגות אלימה כמו: סטירה, מכה, בעיטה, צביטה, הם מוכים על ידי מבוגרים ו/או על ידי אלה שאנו סומכים עליהם בדרך כלל.

אלימות עלולה להיות גם מעשה מכון של ענישה, או רק פעולה אימפולסיבית, תגובה של ההורה או המורה. בכל מקרה, היא מהווה הפרה של עקרונות של זכויות אדם בסיסיות. כבוד האדם והזכות לשלמות פיזית הם חלק מהותי בעקרונות אוניברסאליים. ענישה גופנית של ילדים היא בלתי אנושית ומשפילה, היא תמיד מהווה הפרת זכות בסיסית לילד ופוגעת בשלמות מנטלית או פיזית שלו, מה שמוכיח את היעדר כבוד האדם ואת הפגיעה בכבוד העצמי של הילד.
יתר על כן, אלימות והתעללות בילדים - מפרה את עקרון השוויון והגנה על פי החוק.

מקורות:

(3) [איסור על ענישה גופנית לילדים - תרגום מסמך התוכנית העולמית לעברית](#)

(5) [אתר התוכנית העולמית לביעור ענישה גופנית של ילדים](#)